

Kezdők (legfeljebb I. osztályosok)

I. forduló

1. Egy tartályba egy csapon át 600 liter/perc sebességgel 30 %-os szörp ömlik. Háromnegyed óra múlva egy másik csapot is megnyitnak, ezen 40 %-os szörp folyik be, 800 liter/perc sebességgel. Mennyi idő múlva lesz a tartályban a szörp 35 %-os?

2. Legyen A és B egy kör átmérőjének a két végpontja. Szerkesszük meg a kör területén azokat az X pontokat, amelyekhez húzható körérintő az átmérő meghosszabbítását olyan C pontban metszi, amelyre $AX = CX$!

3. – Nem tudod – kérdezte a lottóhúzás napján egy matematikus a kollégáját –, hogy milyen számokat húztak ki?

– Képzeld – felelte az –, van köztük olyan szám, amellyel bármely két kihúzott szám összege osztható!

– Mi ez a szám?

– Ha megmondanám, kitalálnád a nyerőszámokat.

– Legalább azt mondd meg, páros-e vagy páratlan ez a szám? – kérdezte a matematikus, majd a válasz után felkiáltott: – Ötösöm van!

Mi volt az öt nyerőszám, ha a telitalálattal rendelkező matematikus csak egy szelvénnel játszott? (Feltesszük, hogy mindketten jól okoskodtak és persze igazat mondtak.)

4. Ábrázoljuk az (egész számegyenesen értelmezett)

$$x \rightarrow \left| \left| |x| - 1 \right| - 1 \right| \text{ függvényt!}$$

5. Az ABC háromszög C csúcsánál levő szöge derékszög. CB oldalán a C -től távolodva fölvelt $A_1, A_2, \dots, A_n$ pontokra teljesüljön, hogy az $AA_1, AA_2, \dots, AA_n$ egyenesek az A -nál levő szöget $n + 1$ egyenlő részre osztják.

Bizonyítsuk be, hogy ekkor $CA_1 < A_1A_2 < \dots < A_nB$!

6. Egy sakkversenyen n nő és $2n$ férfi vett részt. Mindenki mindenkivel pontosan egyszer játszott. Nem volt döntetlen és a nők által megnyert játszmák száma úgy aránylik a férfiak által megnyert játszmák számához, mint $7 : 5$. Hány nő vett részt a játékban?

7. Jelöljük ki egy négyzetlapon öt pontot úgy, hogy a pontok között föllépő legkisebb távolság a lehető legnagyobb legyen. Mekkora ez a távolság?

8. Bizonyítsuk be, hogy bármely n páratlan természetes számra $n^{1984} - 1$ osztható 2^8 -nal.

II. Forduló

Az általános tantervű osztályok feladatai

1. Oldjuk meg a következő egyenletrendszert:

$$\begin{aligned} |x - y| &= 7, \\ |x| + |y| &= 8. \end{aligned}$$

2. Létezik-e olyan érintőötszög, melynek oldalai – valamilyen sorrendben – 1, 2, 3, 4, 6 egység hosszúak? (Érintőötszögnek azt az ötszöget nevezzük, amelybe írható olyan kör, amely az ötszög mindegyik oldalát annak belső pontjában érinti.)

3. Egy 8×8 -as sakktáblán 42 figura van. Mutassuk meg, hogy van legalább egy olyan 4×4 -es kis résztáblája, amelynek átlós mezőin legalább 4 figura áll. (A 4×4 -es sakktábla átlós mezőinek azt a 8 mezőt nevezzük, amelyek e sakktábla két átlójára illeszkednek.)

A szakközépiskolások feladatai

1. Legyenek A és B kétjegyű természetes számok. Jelölje A^* az A , B^* pedig a B számjegyeinek megcserélésével adódó kétjegyű számot. Határozzuk meg az összes lehetséges olyan A -t és B -t, melyre $AB - 1$ és $A^*B^* - 1$ osztható 10-zel!

2. 7 db különböző nagyságú almából és 3 db különböző nagyságú barackból két csomagot készítünk. Hány különböző módon lehet ezt megtenni úgy, hogy mindkét csomagban 5 db gyümölcs, és ezek között legalább egy-egy barack legyen?

3. Megegyezik az általános tantervű osztályok 2. feladatával.

A speciális matematika tagozatos osztályok feladatai

1. Igazoljuk, hogy ha a, b, n olyan természetes számok, melyekre $a^{2n} - b^{2n}$ osztható 9-cel, akkor $a^2 - b^2$ is osztható 9-cel.

2. A és B legyen két adott pont a síkon. Tegyük fel, hogy egyetlen körző áll rendelkezésünkre, és azzal is csak egy bizonyos rögzített r sugarú kört tudunk rajzolni, ahol $r > AB$. E körző segítségével szerkesszünk olyan C pontot a síkon, hogy az ABC háromszög szabályos legyen.

3. Megegyezik az általános tantervű osztályok 3. feladatával.

Haladók (II. osztályosok)

I. forduló

1. Az x és y valós számokról tudjuk, hogy $x + y > 0$. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{x}{y^2} + \frac{y}{x^2} \geq \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$

2. Ábrázoljuk a derékszögű koordinátarendszerben azokat az $(x; y)$ számpárokat, amelyekre $||x| - |y|| < 1$!

3. Bizonyítsuk be, hogy minden n természetes számra

$$5^{2n+1} \cdot 2^{2n+2} + 3^{n+2} \cdot 2^{2n+1}$$

osztható 38-cal!

4. Egy szimmetrikus trapéz párhuzamos oldalainak hossza a és b , egyik szára felezőpontjának a másik szára való merőleges vetülete ennek a szárnak egyik végpontjába esik. Számítsuk ki a trapéz területét!

5. Tegyük fel, hogy a , b és c 1-nél nagyobb és 100-nál kisebb egész számok, e és f pedig olyan 100-nál nagyobb egészek, melyekre teljesül $e + f = a + b + c$. Mutassuk meg, hogy $ef < abc$.

6. Egy egyenlő oldalú konvex ötszögben három átló hossza azonos. Bizonyítsuk be, hogy az ötszög szabályos!

7. Oldjuk meg a természetes számok halmazán a

$$7[\sqrt{x}] + 1 = x$$

egyenletet ($[a]$ jelöli az a -nál nem nagyobb egész számok közül a legnagyobbat)!

8. Adott 20 különböző pozitív egész szám, mindegyik kisebb 70-nél. Mutassuk meg, hogy páronkénti különbségeik közt van négy egyenlő!

II. forduló

Az általános tantervű osztályok feladatai

1. Bizonyítsuk be, hogy minden $x \geq \frac{1}{2}$ valós számra

$$\sqrt{9x+7} < \sqrt{x} + \sqrt{x+1} + \sqrt{x+2} < \sqrt{9x+9}.$$

2. A sík egy véges H ponthalmazának az a tulajdonsága, hogy bármely $P, R \in H$ pontpárhoz van egy $Q \in H$ pont, amelyre $PQR \triangleleft$ hegyesszög. Bizonyítsuk be, hogy H valamely ponthármasa hegyesszögű háromszöget határoz meg!

3. Negyven gyufaszálát szétosztottunk húsz skatulyába, mindegyikben van gyufaszál, egyikben sincs huszonegy darab. Bizonyítsuk be, hogy kiválasztható néhány skatulya, amelyekben összesen húsz gyufaszál van!

A szakközépiskolások feladatai

1. Adott az ABC háromszög síkjában a háromszög oldalegyenesekre nem illeszkedő O pont. Húzzunk az O ponton át a háromszög oldalaival párhuzamos egyeneseket, ezek a háromszög másik két oldalegyenesét egy-egy pontban metszik. Az O pont és az egy-egy oldalegyenesen fekvő 2 metszéspont három háromszöget határoz meg. Fejezzük ki az ABC háromszög területét ezeknek a háromszögeknek a területével!

2. Bizonyítsuk be, hogy minden $x \geq \frac{1}{2}$ valós számra

$$\sqrt{9x+7} < \sqrt{x} + \sqrt{x+1} + \sqrt{x+2} < \sqrt{9x+9}.$$

3. Egy 4 egység élhosszúságú kockát akarunk szétvágni 64 darab 1 élhosszúságú kis kockára. Ezt megtehetjük egyszerűen 9 vágással, ha a szétvágással keletkező darabokat nem mozdítjuk el egymástól. Hány vágásra csökkenthető ez le, ha az egyes vágások után a kapott darabokat alkalmas módon átrendezhetjük?

A speciális matematika tantervű osztályok feladatai

1. Határozzuk meg a $\underbrace{33 \dots 3}_{1984 \text{ db}} \cdot \underbrace{66 \dots 6}_{1984 \text{ db}}$ szorzat számjegyeinek összegét!

2. Legyen $P_1, P_2, \dots, P_5$ a sík öt pontja. Bizonyítsuk be, hogy a fellépő leg-hosszabb és legrövidebb távolság hányadosa legalább $2 \sin 54^\circ$!

3. Tavaly a teniszezők átlagosan tizennyolc különböző ellenféllel játszottak. Kiválasztható-e néhány versenyző úgy, hogy ha csak ezek egymás elleni mérkőzéseit tekintjük, akkor mindenki legalább tíz másikkal játszott?